

ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

«Το εικαστικό Άγιον Όρος εκ νέου»

Η μεγάλη έκθεση του Μάρκου Καμπάνη στο Βυζαντινό Μουσείο αναβαπτίζει μια μακρά παράδοση.

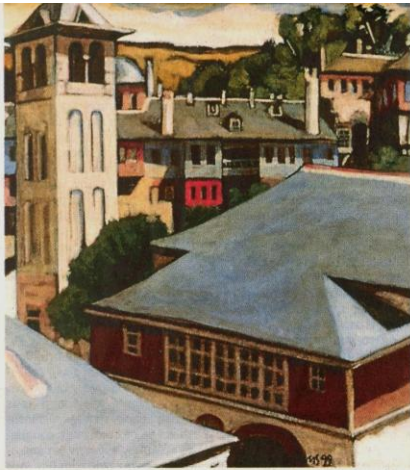
«Η Καθημερινή», 10 Φεβρουαρίου 2010.

Κατεβαίνεις σκάλες πολλές, αν δεν επιλέξεις τον ανελκυστήρα, για να φθάσεις στον χώρο που φιλοξενεί την έκθεση του Μάρκου Καμπάνη στο Βυζαντινό Μουσείο. Όταν έφθασα, έξω είχε ψιλόβροχο και ποτέ δεν είχα δει τόσο όμορφη την εσωτερική αυλή του μουσείου με τις φρεσκοφυτεμένες μπουκαμβίλιες και λεβάντες. Σαν να με τραβούσε κάτι στην «κοιλιά» του κτιρίου δεξιά, όπου και τα έργα του Μάρκου Καμπάνη, απλωμένα και ωραία παρουσιασμένα σε τρεις αίθουσες. Είχε μια ταιριαστή σιωπή ο χώρος, οι δυο-τρεις επισκέπτες κινούνταν αθόρυβα. Δεν περίμενα ότι η θέαση της τόσο πλούσιας (ανέλπιστα πολύπτυχης) δημιουργίας του Μάρκου Καμπάνη θα μου ενέπνεε τέτοια συναισθήματα ανάτασης και διάθεση περισυλλογής.

Ξεχνάς ότι η θεματική είναι «αγιορείτικη». Και αυτό διότι η ζωγραφική και τα χαρακτηριστικά του Μάρκου Καμπάνη σε συνεπαίρνουν σε έναν στρόβιλο, όπου το θέμα δεν έχει τόσο σημασία όσο ο τρόπος. Όλα τα έργα, βέβαια, είναι ένας ύμνος στην αγιορείτικη κουλτούρα, με την ευρύτερη έννοια, όπου το θεολογικό εμπεριέχεται, δεν πρυτανεύει. Η φύση, τα κτίσματα, η αύρα του τόπου δημιουργούν καταλυτική ατμόσφαιρα. Τα ακρυλικά, τα μολύβια, τα κάρβουνα, οι νωπογραφίες, οι εικονογραφήσεις βιβλίων, οι αγιογραφίες, οι ανατυπώσεις χαλκογραφιών του 19ου αιώνα συνθέτουν έναν κόσμο που κινείται με μεγάλο σεβασμό απέναντι σε αυτό που υπήρξε αλλά που διατηρεί ψηλά τη σημαία της ελευθερίας και της αυτόνομης έκφρασης. Έχω την αίσθηση ότι ο Μάρκος Καμπάνης, προσφέροντας τόσο μεγάλες υπηρεσίες στην αγιορείτικη κοινότητα, επιχειρεί μία αξιοσημείωτη σύνθεση ελληνικής παράδοσης και σύγχρονης δημιουργίας ενώ την ίδια στιγμή προσέρχεται όχι μόνο για να συνεχίσει την τόσο θαυμαστή εικαστική παράδοση γύρω από τον Άθω αλλά και να την εμπλουτίσει διευρύνοντάς την.

Αυτή η διεύρυνση συντελείται μέσα από κανόνες υψηλής τέχνης. Τα ζωγραφικά και χαρακτηριστικά έργα του Μάρκου Καμπάνη, ενώ συμπλέουν σε ένα ρεύμα ιστορίας της τέχνης, πηγάζοντας ακόμη και από δημιουργίες του 19ου αιώνα, εκβάλλουν σε ένα τοπίο με έντονο το προσωπικό ιδίωμα του καλλιτέχνη.

Η ισορροπία ανάμεσα σε δύο σύμπαντα, ακόμη και στο θεολογικό και το κοσμικό, όσο και η καλλιέργεια μιας ιδιαίτερα δουλεμένης αισθητικής ματιάς μας παραδίνουν το Άγιον Όρος του Μάρκου Καμπάνη ανόθευτο, σχεδόν παρθένο, αλλά απροσδιόριστο οικείο. Η ενότητα με τη σε εξέλιξη αγιογράφιση στο Μετόχι της Ι.Μ. Ιβήρων στην Κορνοφωλιά Έβρου μάς φέρνει αντιμέτωπους με τη δυνατότητα παραγωγής υψηλής τέχνης μέσα στα θρησκευτικά μνημεία της χώρας.

Μονή Βατοπεδίου (1999), ακρυλικά σε ξύλο με πανί. Ιδιωτική συλλογή.

Καρμής (1999), ακρυλικά σε ξύλο με πανί. Ιδιωτική συλλογή.

Ο Μάρκος Καμπάνης ενώ ζωγραφίζει τις τοιχογραφίες στην Κορνοφυλιά Εβρου.

ΕΚΘΕΣΗ Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Κατεβαίνεις σκάλες πολλές, αν δεν επιλέξεις τον ανελκυστήρα, για να φθάσεις στον χώρο που φιλοξενεί την έκθεση του Μάρκου Καμπάνη στο Βυζαντινό Μουσείο. Όταν έρθασα, έξω είχε φιλόβροχο και ποτέ δεν είχα δει τόσο όμορφη την εσωτερική αυλή του μουσείου με τις φρεσκοφωτισμένες μπουκαβίλλες και λεβάντες. Σαν να με τραβούσε κάτι στην «κοιλιά» του κτιρίου δεξιά, όπου και τα έργα του Μάρκου Καμπάνη, απλωμένα και αραδιά παρουσιασμένα σε τρεις αίθουσες. Είχε μια ταιριαστή οισιπή ο χώρος, οι δυο-τρεις επισκέπτες κινούνταν αθόρυβα. Δεν περίμενα ότι η θέαση της τόσο πλούσιας (ανέλπιστα πολύπτυξης) δημιουργίας του Μάρκου Καμπάνη θα μου ενένηνε τέτοια συναισθήματα ανάτασης και διάθεση περισυλλογής.

Έκπνως ότι η θεματική είναι «αγορευτική». Και αυτό διότι η ζωγραφική και τα χαρακτικά του Μάρκου Καμπάνη σε συνεπαίρουν σε έναν στρόβιλο, όπου το θέμα δεν έχει τόσο σημασία όσο ο τρόπος. Όλα τα έργα, βέβαια, είναι ένας ύμνος στην αγορευτική κουλτούρα, με την ευρύτερη έν-

νοια, όπου το θεολογικό εμπιριέχεται, δεν πρωτανεύει. Η φύση, τα κτίσματα, η αύρα του τόπου δημιουργούν καταλυτική ατμόσφαιρα. Τα ακρλικά, τα μολύβια, τα κάρβουνα, οι νωπογραφίες, οι εικονογραφήσεις βιβλίων, οι αιογραφίες, οι ανατυπώσεις χαλκογραφιών του 19ου αιώνα συν-

Ζωγραφική, χαρακτική, σχέδια από το 1990 ως το 2008, ένα σύνολο δημιουργίας με βαθιά πνευματικότητα.

θέτουν έναν κόσμο που κινείται με μεγάλο σεβασμό απέναντι σε αυτό που υπάρχει αλλά που διατηρεί ψηλά τη σημαία της ελευθερίας και της αυτόνομης έκφρασης. Εχω την αίσθηση ότι ο Μάρκος Καμπάνης, προσφέροντας τόσο μεγάλες υπηρεσίες στην αγορευτική κοινότητα, επιχειρεί μια αξιωματική σύνθεση ελληνικής παράδοσης και σύγχρονης δημιουργίας ενώ την ίδια στιγμή προσέρχεται όχι μόνο για να συνεχίσει την τόσο θαυμαστή

εικαστική παράδοση γύρω από τον Αθω αλλά και να την εμπλουτίσει διευρύνοντάς την.

Αυτή η διεύρυνση συντελείται μέσα από κανόνες υψηλής τέχνης. Τα ζωγραφικά και χαρακτικά έργα του Μάρκου Καμπάνη, ενώ συμπλέουν σε ένα ρεύμα ιστορίας της τέχνης, πηγάζοντας ακόμη και από δημιουργίες του 19ου αιώνα, εκβάλλουν σε ένα τοπίο με έντονο το προσωπικό ιδίωμα του καλλιτέχνη.

Η ισορροπία ανάμεσα σε δύο σμπάντα, ακόμη και στο θεολογικό και το κοσμικό, όσο και η καλλιέργεια μιας ιδιαίτερα δουλεμένης αισθητικής ματιάς μάς παραδίδουν το Άγιον Όρος του Μάρκου Καμπάνη ανόθευτο, σχεδόν παρθένο, αλλά απροσδιόριστα οικείο. Η ενόπτια με τη σε εξέλιξη αιογράφηση στο Μετόχι της Ι. Μ. Ιβήρων στην Κορνοφυλιά Εβρου μάς φέρνει αντιμετώπιος με τη δυνατότητα παραγωγής υψηλής τέχνης μέσα στα θεολογικά μνημεία της χώρας.

Επιμέλεια έκθεσης: Ιωάννα Αλεξανδρή, Κατάλογος, εκδόσεις Ινδικός. Υποστήριξη: Αγορευτική Εστία, Πολιτιστικό Κέντρο Αιμιλιος, Διάρκεια έως 14/3 (Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών, Βασιλίσκος Σοφίας).